

Liesbeth Mende

Knip Knap Knuis

Theaterlezen met sprookjes

met illustraties van
Nelleke Verhoeff

Derde druk, 2023

© 2018 tekst Liesbeth Mende

© 2018 illustraties Nelleke Verhoeff

© 2023 Voor deze uitgave:

Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV,

Postbus 317, 2000 AH Haarlem (e-mail: info@gottmer.nl)

Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV

maakt deel uit van de Gottmer Uitgevers Groep BV

Vormgeving: Masja Mols

ISBN 978 90 257 7858 3

NUR 282

www.theaterlezen.nl

www.gottmer.nl

www.liesbethmende.nl

www.redcheeksfactory.com

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Geacht publiek!	8
Samen sprookjes lezen	10
Hans en Grietje	13
een prins	21
reus en dwerg	24
zwaan kleef aan	26
Roodkapje	29
Ratten in Hamelen	31
Visje in de zee	33
Doornroosje	36
Het lelijke eendje	42
Repelsteeltje	45
Het dappere snijdertje	48
De witte slang	51
Assepoester	54
Sneeuwwitje	56
De gelaarsde kat	59
Blauwbaard	67
Het meisje met de zwavelstokjes	70
Raponsje	72
Prinses op de erwt	75
De Chinese nachtegaal	79
De nieuwe kleren van de keizer	81
Tips voor theaterlezen	84
Tips voor een leuk optreden	87

Geacht publiek!

Theaterlezen is samen lezen met anderen. Met kinderen in je klas, met je juf of meester, je ouders, met je vriendjes, verzin het maar. In dit boek staan allemaal sprookjes!

Aan de kleur bovenaan de bladzijde kun je zien wat voor tekst het is:

rood is een volledig sprookje, in vier stukjes. Bij het toneel noem je een stukje een akte. De aktes kun je apart oefenen.

groen is een stukje uit een sprookje.

geel is een stukje uit een sprookje op rijm.

Bovenaan elke tekst kun je zien hoeveel rollen er zijn. Met elkaar spreek je af wie welke rol gaat lezen. Na een poosje kun je ook van rol wisselen. En een jongen kan ook eens een meisjesrol lezen of omgekeerd.

Roodkapje

Hans

Grietje

heks

Vind je de tekst eerst nog lastig? Laat het je voorlezen en lees het in je hoofd mee.

Hoe vaker je oefent, hoe makkelijker het gaat en hoe leuker het klinkt.

Ben je klaar met oefenen, dan geef je een leesvoorstelling. Dat kan in de klas, thuis voor je familie en je vrienden, op de camping, bij de scouting of op een partijtje.

Als je toneelspeelt, dan gebruik je verkleedkleden, gebaren en allerlei spullen of rekwisieten. En bij toneelspelen leer je de tekst ook uit je hoofd. Maar bij theaterlezen is dat allemaal niet nodig: je leest de tekst met elkaar voor aan het publiek en je hebt allemaal een boek in de hand. Bij een leesvoorstelling heb je dus genoeg aan... je stem en het boek. Lekker makkelijk!

Tips voor theaterlezen?

Kijk achter in dit boek, op bladzijde 84.

Samen sprookjes lezen

Sprookjes zijn heel geschikt om samen te lezen. Je kunt ze voorlezen. Soms zijn sprookjes spannend. Dan is het fijn om samen te griezelen, in een veilige omgeving. Zo kun je ook samen genieten van 'en ze leefden nog lang en gelukkig'.

Een andere manier om samen sprookjes te lezen vind je in dit boek: theaterlezen met sprookjes.

Theaterleessprookjes kun je op verschillende manieren gebruiken. Je kunt ze lezen voordat je het sprookje kent. Het theaterleessprookje is maar een klein stukje van het sprookje. Je kunt zelf bedenken hoe het verhaal verdergaat. En wat voor soort mensen en dieren zullen er nog meer in het sprookje voorkomen? Daarna lees je het hele sprookje. Je ziet op welke plek van het verhaal het theaterleessprookje voorkomt. Had je gedacht dat het sprookje zo zou aflopen?

Je kunt ook theaterlezen nadat je het hele sprookje hebt gelezen. Nu ken je het verhaal. Je kunt je extra goed inleven in de rollen. Je kunt het verhaal opnieuw beleven door het samen met anderen als theaterleessprookje te lezen. Een mooie manier om nog eens na te genieten van het verhaal en op een andere manier met sprookjes bezig te zijn.

De volledige sprookjes zijn terug te vinden in allerlei bestaande sprookjesbundels.

Liesbeth Mende las de klassieke sprookjes opnieuw en maakte er voor *Knip Knap Knuis* theaterleesteksten van. De sprookjes zijn al heel oud en werden door verschillende schrijvers verzonnen:

De gebroeders Grimm

(Jacob 1785-1863 en Wilhelm 1786-1859)

Hans en Grietje, De kikkerkoning, De gouden gans, Roodkapje, De rattenvanger van Hamelen, Van de visser en zijn vrouw, Repelsteeltje, Het dappere snijdertje, De witte slang, Sneeuwwitje, Raponsje

Hans Christian Andersen

(1805-1875)

Het lelijke jonge eendje, Het meisje met de zwavelstokjes, De prinses op de erwt, De Chinese nachtegaal, De nieuwe kleren van de keizer

Charles Perrault

(1628-1703)

Klein Duimpje, Doornroosje, Blauwbaard, De gelaarsde kat

Doornroosje

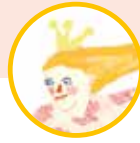
lakei

prins

mus

Roosje

*Een lakei en een prins staan bij de muur van het kasteel.
Iedereen om hen heen slaapt. Behalve de mus.*

Akte 1

lakei Wat is het hier stil, prins.

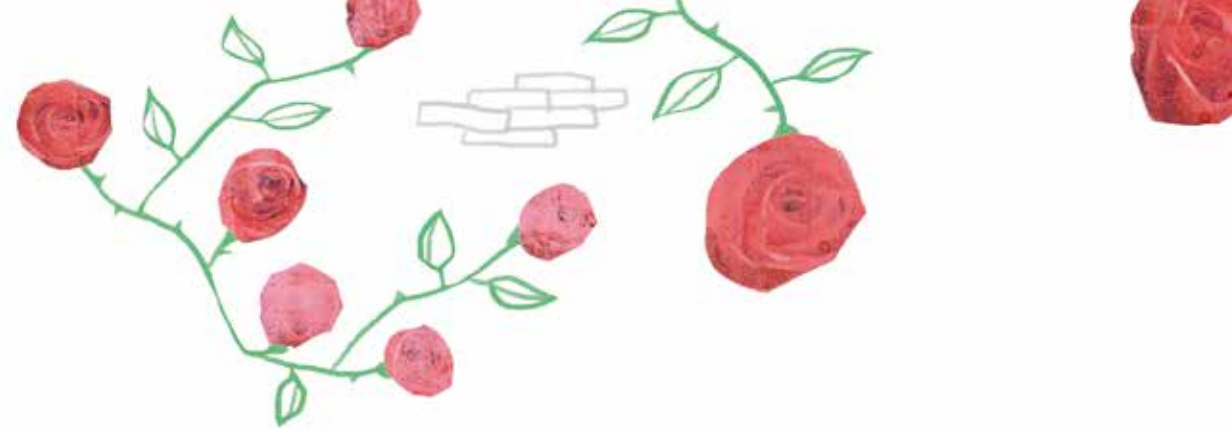
prins Stil als de nacht.

lakei Geen duif koert.
Geen kip tokt.

prins Geen muis piept.

mus En mij?
Hoor je mij?
Ik ben een mus.

lakei En al die bloemen.
Au... een doorn.

prins Het is een roos.
Ruik eens!

lakei Het ruikt zoet.

prins Dit is een muur van een kasteel.

lakei Een kasteel?

mus Dit kasteel was vervloekt.

prins Wat zou er gebeurd zijn?

mus Ik weet het.
Er was eens een heks.

lakei Kom eens kijken.
Hier ligt een kok in diepe slaap.

mus Er was eens een heks en die heks was vals.

Akte 2

- prins** Schop die kok eens.
Kijk of hij wakker wordt.
- mus** Waarom luister je niet?
- lakei** Daar! Au... mijn voet.
- prins** De kok slaapt door.
- mus** De heks sprak een vloek uit over de prinses.
- lakei** Er is iets raars aan de hand.
- prins** Maar wat?
- mus** De prinses zou in slaap vallen.
Op haar achttiende verjaardag.
- lakei** Hier ligt een lakei.
Ook in slaap.
- mus** En ze slaapt nog steeds.
Al honderd jaar.
- lakei** Hier ligt een tuinman.
- mus** Alle mensen in het kasteel vielen in slaap.

Akte 3

- prins** Wat een mooi meisje.
- mus** Hallo!
Hoor je wat ik zeg?
Praat ik te zacht?
- prins** Ik streel haar wang.
- lakei** Je geeft haar een kus.
- prins** Een zachte kus.
- Roosje** Wat doe ik hier?
- prins** Je sliep.
- mus** Al honderd jaar.
- prins** Wat ben je mooi.
Je lippen zo rood als wijn.
Je ogen zo blauw als de zee.
- Roosje** Ben jij mijn prins?
- lakei** Hij is jouw prins.

Akte 4

- Roosje** Mijn rug is stijf.
Ik lag zo lang stil.
Ik wil lopen, rennen, dansen.
- mus** Ik hoop niet dat iedereen nu wakker wordt.
Het was wel lekker rustig.
- prins** Vandaag is het feest.
- Roosje** Ik heb trek in slagroomtaart.
- lakei** We kopen twintig taarten.
- Roosje** Appeltaart en kersentaart.
- prins** Slingers en muziek.
- mus** Slingers en muziek?
- lakei** De tuinman wordt wakker.
- Roosje** En de kok!
- prins** Ons feest wordt het grootste feest van het land.
- mus** Snel wegwezen.
Het wordt mij te druk!

De Chinese nachtegaal

keizer

bediende

keizer Van wie kreeg ik dit cadeau?

bediende Het komt uit Japan, van keizer Shirido.

keizer Ik heb toch al een nachtegaal?

bediende Maar deze vogel zit vol pracht en praal.
Vol met diamanten en puur goud.

keizer Hij zit op een groot stuk sandelhout.

bediende U houdt toch van bling bling?

keizer Het is inderdaad een schitterend ding.
Zingt hij even mooi als het andere beest?

bediende Zijn gezang raakt u vanbinnen het meest.
Met deze sleutel draait u hem op.
Dan gaat hij prachtig zingen en beweegt hij zijn kop.

keizer Ik kan mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen.
Ik wil de vogels samen horen zingen.

Tips voor theaterlezen

Boos of blij

Lees de tekst eerst een keer rustig door. Of laat de tekst eerst voorlezen. Praat daarna met elkaar over de tekst en over de personen uit de tekst. Bij het theater noem je dat personages. Wat gebeurt er in het verhaal? Vertel het eens na in je eigen woorden. Wat voor karakter heeft jouw personage? Is hij of zij een opschepper, een pestkop of juist heel verlegen?

Je hoeft niet met 'stemmetjes' te lezen. Dit is vaak moeilijk vol te houden. Wel is het belangrijk om met gevoel te lezen. Dat betekent dat je iets boos, blij, verlegen of angstig kunt lezen. Probeer je dus te verplaatsen in je rol: hoe voelt jouw personage zich? Als je boos kijkt, dan klinkt je stem gelijk een stuk bozer. Je gezichtsuitdrukking kan je helpen om je tekst beter te laten klinken. Verbaasd kijken klinkt verbaasder. Bang kijken klinkt banger, enzovoort.

Puntje, puntje, puntje

Leestekens kunnen je ook helpen bij het lezen:

- Bij een komma maak je een pauze in een zin.
- Bij een punt stop je even.
- Bij een vraagteken gaat het einde van de zin vaak omhoog.
- Bij een uitroepteken spreek je wat luider.

- ... betekent een pauze of een moment waarop je even 'nadenkt'. Puntjes kunnen ook betekenen: 'Je snapt zeker wel wat ik bedoel.'
- Na een dubbele punt wacht je even: je somt dan iets op of je legt iets uit.
- Heeft een woord een accent – een streepje naar rechts – dan geef je dat woord extra nádruk.

Tips voor een leuk optreden

Wie stelt jullie voor aan het publiek?

Spreek dat van tevoren af.

Vertel ook hoe het verhaal heet.

Stel de rollen voor, bijvoorbeeld 'prinses' en 'kikker'.

Soms vertel je kort waar het verhaal zich afspeelt.

Als dat nodig is, staat het met schuine letters bij de tekst.

Dan lezen jullie de tekst.

Ieder kind heeft het boek in de hand.

Hou je vinger tussen de bladzijden waar jij begint te lezen.

Zorg dat je stevig staat.

Allebei je voeten op de grond.

Houd het boek niet voor je gezicht.

Het publiek moet jouw gezicht kunnen zien.

Lees niet te snel.

Als het publiek lacht, wacht dan even.

Als je een foutje maakt, doe je net of het zo hoort.

Ga gewoon verder.

Ben je klaar met optreden?

Maak een buiging.

En... het applaus is voor jou!

